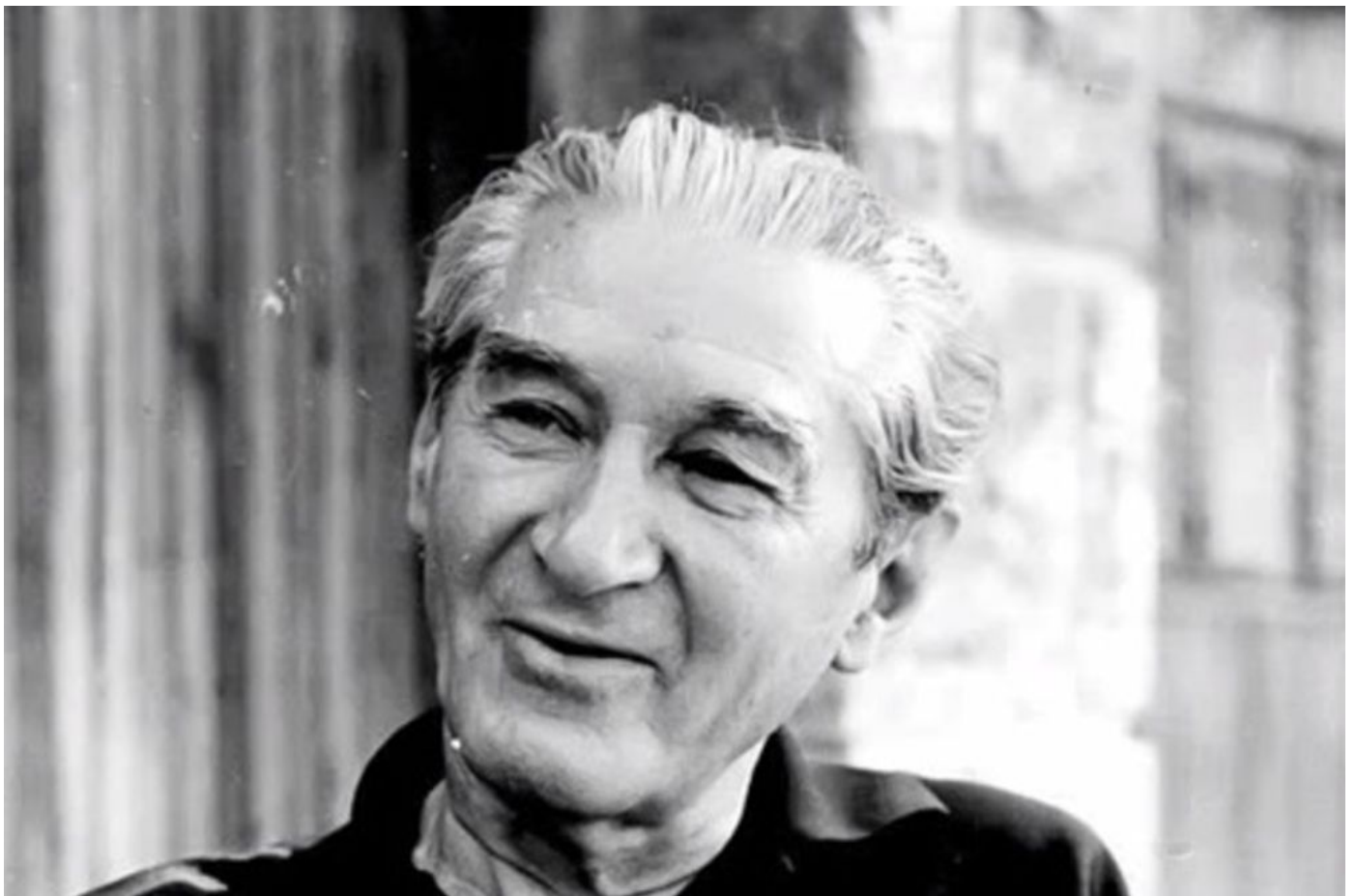

НОВИ САД - На данашњи дан 1977. године умро је српски писац Милош Црњански, изузетан стилиста, једна од најбитнијих појава српске књижевности уопште. Дипломирао је на Филозофском факултету у Београду. Школовао се и у Бечу и Паризу. Био је професор, новинар, публициста, а од 1928. запослен је у Прес бироу владе Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца (односно Југославије) при дипломатским представништвима на страни. Други светски рат га је затекао у Риму, одакле је преко Лисабона отишао у Лондон. Из емиграције се вратио у отаџбину 1965. У роману "Сеобе", чији је први део написао 1929. а други 1962. описивао је трагично расејање Срба на широким просторима Средње Европе и Јужне Русије. Дело је настало на реалним историјским основама. Његова поетска остварења сматрају се непревазиђеним. Остала дела: романи "Дневник о Чернојевићу", "Кап шпанске крви", "Код Хиперборејца", "Роман о Лондону", песме "Лирика Итаке", "Ламент над Београдом", новела "Прича о мушком", драме "Маска", "Конак", "Никола Тесла", путописи "Љубав у Тоскани", "Књига о Немачкој", "Наша небеса", "Наше плаже на Јадрану", "Бока Которска". По повратку у Београд објавио је "Ембахаде".

1508- Рођен је италијански архитекта Андреа Паладио. Развио је архитектонски стил

заснован на класичним принципима римског градитељства. Један је од најзначајнијих представника касне ренесансе. Одликовао се изванредним смислом за монументалност и функционалност грађевине. Градио је цркве, палате, виле, војне објекте, паркове и шире урбанистичке целине, највише у Вићенци и Венецији, укључујући чувену вилу Ротонда код Вићенце и цркву Ротендоре у Венецији. Теоријске ставове објавио је у знаменитом делу "Четири књиге о архитектури".

1667- Рођен је енглески писац ирског порекла Џонатан Свифт, један од најоштроумнијих критичара људских нарави и порока. То је посебно изражено у његовом главном делу "Гуливерова путовања", у којем је, у измишљеном свету Лилипутанаца, дивова и смешних научника, приказао друштвене прилике Енглеске. Имао је тегобан лични живот који је за последицу имао горчину, песимизам и презир према свету који га је окруживао. Остала дела: политички списи "Сукнарева писма", сатире "Битка књига", "Прича о бурету".

1718- Погинуо је шведски краљ Карл XII, који се током владавине од 1697. до погибије 1718. приликом инвазије на Норвешку, посветио готово искључиво ратовању. Започео је 1700. велики северни рат против Русије, Пољске, Данске и Пруске, који је окончан тек три године после његове смрти. Потукао је Данце 1700. и исте године нанео тежак пораз армији руског цара Петра Великог у бици код Нарве, потом је успео да с пољског престола збаци Фридрих I Август Јаког, али му је Петар Велики потпуно уништио армију 1709. у бици код Полтаве, после чега је морао да се привремено склони у Турску. Руска победа и пораз Швеђана били су велико изненађење посто је Шведска до тада важила за велику силу, а Балтик је практично био шведско унутрашње море.

1835- Рођен је амерички писац Марк Твен. Право име било му је Семјуел Ленгхорн Клеменс. Твен је један од највећих хумориста светске књижевности. У романима "Пустоловине Тома Сојера", "Живот на Мисисипију", "Пустоловине Хаклбери Фина", "Живот на двору краља Артура", којима је стекао светску славу, приказао је јединствене животне ситуације и аутентичан амерички стил и говор.

1838- Мексико је објавио рат Француској која је три дана раније окупирала град Вера Круз.

1853- Русија је у Кримском рату уништила турску флоту испред црноморске луке Синопе.

1872- Одиграна је прва међународна фудбалска утакмица - репрезентације Енглеске и

Шкотске играле су 0:0 у Глазгову.

1874- Рођен је Винстон Черчил, добитник Нобелове награде за књижевност 1953. премијер Велике Британије од 1940. до 1945. и од 1951. до 1955. Члан парламента постао је 1900. а од 1905. до 1921. био је државни подсекретар за колоније, министар трговине, унутрашњих послова, први лорд Адмиралитета, министар рата и ваздухопловства, министар колонија, а од 1924. до 1929. министар финансија. По доласку нациста на власт у Немачкој 1933. упозоравао је Британце на опасност. После слома савезника у Норвешкој и пада Француске маја 1940. постао је премијер и вођа Конзервативне странке. У мају 1943. успоставио је везу с Врховним штабом НОВЈ и потом је признао Партизански покрет као, по његовом уверењу, једину снагу која се у Југославији бори против окупатора. Поражен је на изборима 1945. али је после победе конзервативаца 1951. поново постао премијер. Дела: "Лорд Рендолф Черчил", "Моје афричко путовање", "Либерализам и социјални проблем", "Историја светског рата", "Марлборо, његов живот и доба", "Корак по корак", "У борбу", "Неумољива борба", "Почетак краја", "Мемоари из Другог светског рата" (за њих је добио Нобелову награду иако је познато да их није он писао него тим стручњака).

1900- Умро је енглески писац ирског порекла Фингал О'Флаерти Вилс, познат као Оскар Вајлд. Био је опште познат по непоштовању друштвених конвенција. Сматрао је да је уметност аутономна и аморална. У затвору у Редингу, у којем је две године издржавао казну због хомосексуализма, написао је "Баладу о рединшкој тамници" и дубоко искрен животни обрачун "Де Профундис". После изласка из затвора 1897. живео је у Паризу у којем је умро 1900. Остала дела: роман "Слика Доријана Греја", комедије "Важно је звати се Ернест", "Лепеза леди Виндермир", "Идеалан муж", збирка прича "Злочин лорда Артура Сејвила и друге приче", драме "Саломе" (на француском), "Вера", "Војвоткиња од Падове".

1928- Рођен је српски дечји писац Драган Лукић. Дипломирао је књижевност у Београду, већи део радног века провео је као уредник Програма за децу Радио Београда. Писао је песме, приче, романи, драмске текстове, теоријске расправе о литератури, водио тв и радио програме за децу, уређивао је лист "Змај". Добитник је низа признања за стваралаштво у области литературе за децу. Укупно је објавио чак стотинак књига поезије и прозе за најмлађе. Дела: "Како се коме чини", "Мој прадед и ја", "Овде станују песме", "Вагон прве класе", "Фифи", "Како расту ногавице", "Шта тата каже", "Од куће до школе", "Ловац Јоца", "Вожња по граду", "Небодер Ц17", "Три гускетара", "Бомба у кафи", "Небом града".

1939- Стрељан је мађарски револуционар Бела Кун, вођа Мађарске револуције 1919. Претходно је ухапшен током стаљинистичких чистки и на монтираном процесу у Совјетском Савезу осуђен је на смрт. Заробљен је у Првом светском рату на Источном фронту 1916. а после Фебруарске револуције у Русији 1917. постао је члан Губернијског комитета Руске социјалдемократске радничке партије у Томску и потом један од руководилаца иностраних одреда Црвене армије. По повратку у Мађарску крајем 1918. основао је Комунистичку партију Мађарске. Кад је у августу 1919. поражена Мађарска Совјетска Република, проглашена у марту 1919. побегао је у Аустрију где је ухапшен, али је пуштен на интервенцију Москве. По повратку у Совјетски Савез борио се у грађанском рату против снага белог генерала барона Врангела, потом је био члан Президијума Коминтерне и руководио је Централним комитетом Комунистичке партије Мађарске.

1939- Више од 20 совјетских дивизија започело је нападом на Финску - Зимски рат, окончан мировним уговором у марту 1940. Финска је тада принуђена да се одрекне великог дела Карелије као и града Виборг.

1955- Умро је српски композитор Јосип Славенски, професор Музичке академије у Београду, који је, тежећи обликовању националног израза, спајао музички фолклор појединих балканских народа с модерном европском музичком техником. Дела: "Балканофонија" за оркестар, "Симфонија Оријента", за хор и оркестар, "Песме моје мајке" за глас и гудачки квартет, четири гудачка квартета, виолински концерт, хорови, соната за виолину и клавир.

1957- Умро је српски сликар Паја Јовановић, представник академског реализма. Највећи део живота провео је у Бечу у којем је и умро. Изузетно је владао сликарским занатом и инспирисао се српском историјом. Насликао је велике иконостасе у Саборној цркви у Новом Саду и у цркви у Долову и портретисао више владара и црквених достојанственика. Радио је и историјске и фолклорне композиције, међу којима се посебно истичу "Сеоба Срба", "Проглашење Душановог законика", "Таковски устанак", "Мачевање", "Кићење невесте".

1957- Умро је италијански оперски певач Бењамино Ђиљи, један од највећих тенора 20. века. Блистао је у операма италијанских и француских композитора и играо у низу филмова.

1975- Афричка држава Дахомеј променила је назив у Бенин. Дахомеј је био колонија у

саставу Француске Западне Африке а 1960. стекао је независност.

1986- Умро је амерички филмски глумац енглеског порекла Кери Грант, који се исказао као сјајан комичар у комедијама Хауарда Хокса, али и као тумач карактерних рола у филмовима Алфреда Хичкока. Филмови: "Плава Венера", "Страшна истина", "Само анђели имају крила", "Филаделфијска прича", "Арсеник и старе чипке", "Осумњичен", "Озлоглашена", "Дан и ноћ", "Мајмунска посла", "Држ'те лопова!", "Север-северозапад", "Шарада".

1989- Терористи су убили западнонемачког банкара Алфреда Херхаузена.

1996- У Београду је демонстрирало око 150.000 људи, протестујући због поништења изборне победе опозиционе коалиције "Заједно" на локалним изборима.

1996- Влада и побуњеници у афричкој држави Сијера Леоне потписали су споразум о окончању шестогодишњег грађанског рата.

1999- У мору поред источне обале Кине потонуо је путнички брод. Несрећу су преживеле само 22 особе од 302 колико се налазило на броду у тренутку несреће.

2002- Турска је након 15 година привремених мера укинула ванредно стање на југоистоку земље у зони у којој делују курдски побуњеници. Процењује се да је од почетка побуне укупан број жртава премашио 30.000.

2007- Приликом пада путничког авиона приватне турске компаније "Атлас Џетер" погинуло је 56 лица, од чега седам чланова посаде. Авион се срушио у планинама, у близини града Испарта, око 150 километара северно од познатог туристичког центра Анталије, на југу Турске. Узлетео је у Истанбулу а нестао је са радарских екрана непосредно пред слетање на аеродром "Сулејман Демирел" у Испарти.

2009- Европска унија укинула је визе за грађане Србије.

2009- Преминуо је Милорад Павић, српски књижевник и научник, академик и члан низа међународних научних и литерарних асоцијација. Његов "Хазарски речник" донео му је глобалну популарност. Био је професор Филозофског факултета у Новом Саду и Београду, са основним интересовањима везаним за историју културе Срба, посебно за српску књижевност барока, класицизма и предромантизма. И поред великог значаја његових научних радова постао је познат захваљујући позним књижевним радовима. Превођен је широм света, на више од 30 језика.

(Танјуг)